

κάποιες φράσεις ή κάποια κομμάτια, που πετάγονται εδώ κ' εκεί και μας αφήνουν να ξανοίξουμε μερικά απ' τα πιο σπάνια προτερήματα, κάποια πείρα του κόσμου, κάποια βα ειά παρατήρηση και κάποτε κάποτε δύναμη στο ζουγράφισμα των χαρακτήρων. Δέ μας ενδιαφέρει αν το μοντέλλο που πήρε ο ζουγράφος έχει άξια ή όχι. 'Εκείνο που ζητάμε είναι να μας το ζουγράφιση με ακρίβεια. Και τή δύναμη αυτή δε θα μπορούσαμε να την άρνηθούμε στην κ. Δεντρινοϋ, όταν διαβάζουμε τις τόσο καλές ζυγιασμένες παρατηρήσεις προσάντων για το χαρακτήρα των γυναικών, που πλημμυρύνε τα δηγήματά της. Και οι παρατηρήσεις της έρχονται τόσο φυσικές που κι' αν το βιβλίο αυτό είχε τυπωθῆ ανώνυμα, πάλι θα μπορούσαμε να στοιχηματίσουμε πως ο συγγραφέας του είναι γυναίκα. Γιατί όπως ένας ζουγράφος όταν βρεθῆ μπροστά σ' ένα λουλουδι κοιτάζει μονάχα τή χάρη του και τήν όμορφιά του χωρίς να τότε μέλη να μάθῃ αν το λουλουδι αυτό είναι ανάγκη να ποτίζεται πρωτ' και βράδυ για να μεγαλώσῃ, ή αν χρειάστηκε να του βάλουν στη γλάστρα του καστανόχρωμα για να μη μαραθῆ, έτσι κι' ο άντρας στη γυναίκα τις περισσότερες φορές, δε βλέπει τίποτ' άλλο παρά τήν όμορφιά ή τήν άσκημά, τή χάρη ή τήν άδεξιότητα, κάτι τί που μας έμπνέει τή συμπάθεια ή τήν αντίπαθεια, και πολύ λίγο σκοτιζεται να μαντέψῃ, τὰ πάθη, τὰ μίση, τις εχθρες, τις ζήλιες, τις αντιπάθειες ή και τις φιλικές άκομπι, που μπορεί να γεννιούνται μέσα στα χαριτωμένα αυτά κορμιά, από άφορμες που αυτός τις περισσότερες φορές, ούτε φαντάζεται πως μπορεί να υπάρχουν στον κόσμο, που μπορεί να τις γεννήσῃ ένα κομψοκομένο φουστάνι και για τις κοτσμπολιές που μπορεί να είπωθούν εξ αίτιας σου στα οικογενήματα των γυναικών.

Η κ. Δεντρινοϋ δεν επιμένει πολύ σε τίποτα. Κι' αυτό που γι' άλλους μπορεί να είν' έλλάτωμα, γι' αυτήν γίνεται το ποιδ πολύτιμο προτέρημα, γιατί πολλές φορές τήν κάνει με δυο λέξεις να μας δίνῃ ζωντανό το χαρακτηρισμό ενός προσώπου. Και τα πρόσωπα αυτά γίνονται σωστά σύμβολα· κάθε που ο τεχνίτης κει που πολεμάει ν' αντιγράψῃ ένα κομμάτι από τή ζωή, θυμάται πως έχει και κάποιες άλλες υποχρέωδες, της υποχρέωδες του πατριώτη και ξεσπάει κατά τῆς κοινωνικῆς μας οαπίας ή με τή σοβαρή φωνή του άφορισμοϋ, ή μ' ένα φαρμακερό εϊρωνικό γέλιο που έρχεται σαν αντίλαλος στα λόγια που στο σύντημο πρόλογο της λέει στις Ρωμαιοπούλες: «Μη με βγάξετε ψεύτρα, αδερφάδες μου. Στα χέρια μας είναι κι' από σας δέν το κρούδω πως ποτέ δέν έπαψα να ελπίζω σε μία μακρινή ιδωσ μα βέβαιη 'Εθνική αναγέννηση». Και στην αναγέννηση αυτή τή μακρινή ιδωσ, που κι' από τώρα μπορεί κάπως ν' άρχισε, ή κ. Δεντρινοϋ, σαν τίμα

πως μ' άφτά μου τὰ λόγια έννοώ τους δασκάλους. Κάμποσα γράμματα μου ήρθαν κι από φίλους κι από φιληνάδες της δημοτικῆς, να μου τόν κομματιάσουνε τόν καμμένο τόν Νουμά. Τὰ ψεγάδια του σίγουρο πως θα τῆχη (5). Μα να είστε βέβαιοι πως και το Θεό να βάζατε διεφτυνητή, θα γυρίθανε οι 'Αθηναίοι να τόν αλλάξουνε τήν ἄλλη μέρη. Τέτοιος δ Ρωμιός και τέτοιοι όλοι μας. 'Η ἄλλαγή μας άρέσει. Τάναθεματισμένα μάθρα χρόνια τῆς σκλαβιάς! 'Ισωσ τῆς τὸ χρωστούμε και τούτο. Τέσσερις αϊώνες, ἄλλαγή δέν είδε δ Ρωμιός. 'Ασάλεφτη πλάκα του καταπατούσε τὸ κεφαλι. Με τή λεφτεριά, πήρε τήν άνάσα του, δ νοϋς του άερίστηκε, σε βαθμό μάλιστα που κατάντησε άνεμουρι, δηλαδή που γυρίζει κατά πως τὸ φέρνει κάθε άνεμος που φυσᾷ. φαντασία ή καπρίτσιο.

5) 'Εγεί ένα πολύ μεγάλο, ανυπόφορο μάλιστα, που δέν ξέρουμε φαίνεται να κάμουνε τήν τυπογραφική διόρθωση, κ' έτσι σε πολλά μέρη μου άρχνίσανε τήν 'Αρρωσση Δουλα, σε τρόπο που και το νόημα και τή γραμματική μου χαλάσανε. Δέν παρακαλοϋθούνε λέξη για λέξη τὸ κείμενο με τὸ τυπωμένο και γίνονται τὰ λάθια. 'Εμεις όμως, τώρα που τὸ ζήτημα είναι και για τους τύπους, χρέος μας να τὰ βάζουμε ἀπαράλλαχτα όπως τὰ γράφουμε. Θα ταξιδιωθούμε κι απότὸ με τόν καιρό.

πατριώτιδα, βάζει τὸ λιθάρι της. Γιατί ἀφιερώνοντας στις Ρωμαιοπούλες τὰ δηγήματά της δέν τούς χαρίζει μονάχα ένα έργο φιλολογικό, αλλά και κάτι περισσότερο. Τούς βάζει μπροστά στα μάτια τους τήν ἀληθινή τους τή ζουγραφία και τις αφήνει να δοϋνε τὰ χάλια τους, τὰ καλά ή τὸ σκόνημα και να διαλέξουν, όσες μπορούνε να κάνουν, τὸ δρόμο που πρέπει να τραθῆσουνε για νάνοίξουν καθως τὸ λέει ή ίδια «καινούργιους όρίζοντες» και να γίνουν περισσότερους «μάννες και λιγότερο γυναίκες του σαλονιοϋ».

Και δέν είναι μονάχα ή πατριώτιδα και ή παρατηρήτρα τῆς κοινωνίας που μας μιλάει, αλλά συχνά κ' ή ποιητική ψυχή που εύκολα δένει τὰ αισθηματά της με τὸ βούισμα τῆς θάλασσας ή με μία άχτιδα του φεγγαριοϋ. «Μείνανε λίγην ώρα σιωπηλοί κοιτάζοντας ένα κομμάτι τούρανοϋ που άρχισε να σπομφογγῆ κ' έπειτα με φωνή σιγανῆ οὐ να μὴν ήθελε να ταραθῆ τήν ήσυχία που βασίλευε: Τέτοια ώρα, τούπε, αίστάνεται κανείς τήν άνάγκη τῆς διήλας και τῆς αγάπης για να μπορῆ να πῆ ότι με φροντίδα φιλάργυρου έχει κλειδωθῆ στὰ πόδα τῆς καρδιάς του». Τί άλλο είναι αυτές οι γραμμές παρά οι ακόλοιοθο: στίχοι που στον 'Εμπορο τῆς Βενετίας, βγαίνουν από τὸ στόμα του Αιγρεντζου, όταν άγκαλιασμένος με τή Γεσικά, κάθεται στο περιδάλι κατω από τις άχτιδες του φεγγαριοϋ; «Τὸ φεγγάρι λάμπει. Μία τέτοια νύχτα κάποτε, ένὸ δ ζέφυρος φιλόσε γλυκά τὰ δέντρα: μία τέτοια νύχτα βέβαια ο Τρωίλος θάνέθηκε στο τείχος τῆς Τροίας και θάψισε τήν ψυχή του να τρέχῃ κατά τις ἑλληνικές σκηνές, εκεί που αναπαύοτανε ή Χρυσίπδα!» Γι' αυτό τελειώνοντας αυτές τις λίγες γραμμές δε μπορῶ να κρατήσω κρυφή κάποια εύκή που γεννήθηκε μέσα μου όταν μαζί με τους ήρωες του «ασυνήθιστου τύπου» βρέθηκα στο «ήπλωμα του κάτω δρόμου» που «από κει ξανόγει κανείς περισσότερες χάρες» και ξανόιξα κ' εγώ μαζί τους «τὸ Πεντικονήσι σαν ψεύτικο στη μέση τῆς θάλασσας, κι' απέναντι τόν καταπράσινο λόφο».

Και ή εύκή αυτ' είναι γλήγορα να δοϋμε τήν Κερκυραία ποιήτρα, έξω πιά από τήν κατά συνθήκη ζωή, να μας οδηγῆσῃ «μακριά απ' τὸ θόρυβο» όπως τὸ λέει και ή ίδια και κατω από τόν ίσκιω τὸν δέντρων κι' αντίκειν από τὸ φωτολουσμένο καθρέφτη τῆς θάλασσας, στις όχτες τὸν ρουακιών κι' άπάνω «στους καταπράσινοσ λόφους» να μας ξαναδείξῃ πάλι τους «ασυνήθιστους τύπους» αλλά κάπως πιο άπειρους του κόσμου, και λιγότερο επηρεασμένους από τήν κοινωνική ζωή, και αντίθετα από τώρα που είτε από ἀπλή ιδι: τροπία είτε από τεχνική άνάγκη, μας κάνει να τους αποχωριστοϋμε τή στιγμή ίδια-ίδια που άρχίζουμε να τους συμπάθοϋμε, να μας αφήσῃ άνάμεσα από κάποια χινοπο-

'Εγώ πάλι, τί να σας τὰ μασῶ; Να τὸ ξέρετε, φράγκαψα, επειδή και τρελλαινουμε για τή συνέχεια. Είναι τὸ μόνο γιατρικό στα κκα που βλέπουμε. Να δῆτε κιδλας πως ή συνέχεια, φτάνει καλή να είναι ή αρχή, όλα λίγο λίγο τὰ διορθώνει. Με τήν άκαταστασία όμως χειροτερεύουνε όλα. Κ' έτσι νομίζω πως κάμποσοι φίλοι μας, άντις να θυμώνουνε με τὸ Νουμά και να μὴν τὸ καταδέχονται τάχα να γράφουνε σε μία φημερίδα, όπου γράφουνε οι περισσότεροι από μας, πολύ πιο ήρωικά, πολύ πιο γενναία, πολύ πιο πραχτικά θα φερθούνε, αν καταλάθουνε τὸ γενικό τὸ σφέρο, και τὸ σφέρο τὸ γενικό είναι, νᾶχουμε πάντα τὸ ίδιο φύλλο και πάντα να είμαστε όλοι μας ένα.

Δέν έχω πιά πολλά να σας άραδιάσω για να ποσώσουμε τὰ ιστορικά του τόμου μας άφτουνοϋ. 'Ακολούθησε όμως τήν ίδια τή χρονιά, 1903, ένα περιστατικό που τιμῆ και καμάρι του βιβλίου μου είναι να αναφέρω τουλάχιστο με δυο λόγια. Δημοσιέφτηκε τότες ή Τρισέβγενη του Παλαμά κι' απ' όσα δ Παλαμάς δημοσιέβει, έπρεπε όλοι μας κάτι να αναφέρουμε, μια λεζούλα, έναν τύπο στα δικά μας. Του άφιέρωσα ένα μικρό άρθρο, και με χαρά μου τὸ ξανατυπώνω, επειδή στον άγώνα και ένας στίχος του

ριάτικα δειλινα ή κάποια άνοιξιάτικα βράδνα, ν' ακολουθῆσουμε τὸ ξετύλιγμα του όνειρου τους και τὸ τέλος του.

Παρίσι ΚΟΥΛΟΥΒΑΤΟΣ

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ

Άρθ 5.

Δημοτικό Νοσοκομείο «'Η 'Ελπίς». Κλινική του καθηγητῆ κ. Γεωργίου Φωκά. «Αϊθουσα 'Ασκήμιος».

'Ιωάννης Ξαρχάκος έχει τραυματικό εκτρώπιο στο άριστερό κάτω ματοσίνορο (τὸ μάτι μου έχω χτυπήσει: μ' ένα ξύλο) είναι από τὸ Μαλίεθρι (Μάνη), 18 χρονῶ και δουλεύει στα χτήματα του.

«'Ημουνα στο σχολείο μαθητῆς κ' εκεί που παίζαμε με κάτι άλλα παιδιά ένα παιγνίδι χτύπησα σ' ένα ξύλο κ' έκοψα από κάτω τὸ σίνορο. Ήτανε κάτι άγριλιές εκεί και πήγα να περάσω από κάτω κ' ένα ξύλο με χτύπησε στο μάτι μου και μόκοψε τὸ άποκάτω σίνορο: μόλις τόκοψε, ήρθ' αδερφός μου με τὸ θετό μου και με πήραν και με πήγαν άμέσως σ' ένα γιατρό στο Γύθειο: μούκαμε ένχειρίση ένας γιατρός μόλις πήγα, αλλά δέν έπιασε: μεϋ τόρραψε αλλά σάπισε τὸ κρέας και ξανακόπηκε: και πέντε φορές μεϋ τόρραψε και μεϋ τὸ ξαναράψαψε, αλλά δέν έπιασε: ύστερα έμεινε έτσι ένα στίγμα: μικρό όμως, όχι όπως ήτανε: και μεϋ εἶπε θα σφαλίση: αλλά ύστερα περάσανε τρία έτη και δε σφάλασε: έτρεχε όλο δάκρυο: κι' άμα έργαζόμουνα ρεθίζετο τὸ μάτι μου και κοκκίνιζε, και με πονούσε και καμμιά φορά: κι' άποράσινα κ' ήρθα 'δω: έπειδῆς μου εἶπανε είναι καλοί γιατροί εδώ, ήρθα: μόλις ήρθα άμέσως μπήκα εδώ στο Νοσοκομείο: ήρθα στην πρώτη του μηνός και μεϋ κάμαν ένχειρίση στας πέντε. 'Υστερα από τήν ένχειρίση, στην πρώτη αλλαγή, εδειχνε ναχε πιάσει καλά: έπειτα, όταν μεϋ τὸ ξαλλάζανε, είχε κοπῆ ένα ράμμα στην πάνω μεριά: ύστερα μούειπαν ότ' θα τὸ ξαναράψουν εκεί στην άπάνω μεριά και πιά δε θα μείνῃ τίποτε: αυτό: τίποτις άλλος.

Είναι τρία έτη από τόν καιρό που ένα κλαδί

ζυιάζει περισσότερο από μάλαμα, και περισσότερο από άλκα:ρο άσκέρι σημαίνει ένας άθροπος σαν τόν Παλαμά.

Τὰ δυο μου άρθρουδάκια για τὸ Διαγωνισμό ζηγιούνται και μοναχά τους. Οχ δῆτε παρακάτω ποσο δύσκολο μεϋ σταθῆκε να βγάλω τή φυλλάδουλα του Διαγωνισμοϋ, ίσια ίσια σ' έναν καιρό που εἶτανε κιδλας άνάγκη να βγῆ. 'Ας είναι καλά δ 'Ηλίας Σταθρος που μεϋ εδωσε χέρι και δημοσιέψα τότες τὰ χαριτωμένα τὰ δηγήματά του. 'Ας είναι καλά κι δ Φιλήντας που στον ακόλοιοθο διαγωνισμό, βραβέφτηκε ή Γραμματική του. 'Αργησε να τυπωθῆ, γιατί κι ο ίδιος άργησε να μεϋ τή στείλῃ διορθωμένη και ξαναχυμένη. 'Αντις μικρή μάλιστα που τήν είδα, σαν τήν πρωτόλαβα, μενάλωσε, φαίνεται, στο ταξίδι κ' έγινε δίτομη. Για τή γραμματική του Φιλήντα, που σε πολλά μπορεί να μας σταθῆ χρησιμη, θα μιλήσω και στον πρόλογο της, ώστε δε χρειάζεται από τώρα να σας τὰ λέω.

Είναι περιεργο πως ξεχνούνε στην 'Ελλάδα, ξεχνούνε μάλιστα περισσότερο απ' ό τι πρέπει, γιατί τὰ σφάλματά του πρέπει κανείς να τὰ θυμάται πάντα. Μόλις περάσανε δυο χρόνια και τὰ φοιτητικά μήτε άθροπος τὰ συλλογιότανε. 'Η δημοτική,

δέντρου του εξέσχισε το κάτω βλέφαρο, όπως μας διηγείται ο άρρωστος· το ξίσχισμα έγινε όλιγο παραέξω από το δακρυϊκό σημείο· κ' έγινε με τέτοιον τρόπο πού το βλέφαρο χωρίστηκε σε δύο μέρη, ένα προς τα έξω, το μεγαλύτερο, πού κάνει όλο σχεδόν το βλέφαρο, κ' ένα προς τα μέσα, μικρότερο, ίσια με μισό εκατοστόμ· άπάνω-κάτω, πού έχει μαζί και το μέσα κανθό. Πέντε φορές έγινε ή έγχείριση, πάντοτες χωρίς επιτυχία· όταν ήρθε στην κλινική μας, είχε γίνει ούλή στα χείλη τής πληγής και το έκτρόπιο είχε μεγαλώσει· είχε αδιάκοπη δακρυόρροια και είχε επιπεφυκίτιδα. Στις 8 του Φλεβαριού φέτος τούγινε στο άμφιθέατρο έγχείριση ξαναπλαστική από τον καθηγητή μας κ. Φωκκ· τούγινε ραφή, άφου πρώτα νεαροποιήθηκν τα χείλη τής πληγής κ' άφου με μιά χαλκρωτική τομή κάτω από το βλέφαρο έγινε δυνατό να πλησιάζουν και να κρατιούνται εύκολώτερα τα χείλη τής πληγής το ένα κοντά στο άλλο.

Άριθ 6.

Μιχάλης Παγώνης· από τή Χίο, 40 χρονώ (40 είμαι, 42 είμαι, δι θυμάμαι), γεωργός (λεσπέρης)· (έχω ένα όγκο στην καρπέλλα), έχει σάρκωμα του δεξιού κόγχου του ματιού.

«Κατά το Σεπτέμβριο μήνα μου παρησιάζθη σάμ πουναι τώρα·κατά το Νοέβριο έφυγα από τή Χίον κ' ήρθα εδώ· πήγα στον καθηγητή το Φωκκ και του τώπα και μου τώβγαλε· έφυγα από 'δώ και πήγα στη Χίον πάλι· έκαμα 15 ήμέρες και μου παρησιάζθη πάλι· στην αρχή σκ' φουσκάλαι και σε τρείς-τέσσερεις ήμέρες μεγάλωσε πάλι, όπως το βλέπεις εδώ στην καρπέλλα· και ήρθα πάλι· τώρα πάλι γυρεύω να κάνω έγχείριση· να 'δώ τί θ' απογίνη, θά ξαναγίνη πάλι· και τί νόσημα είναι· δι γνωρίζω· δι με πονάει, μα με βαρβαίνει· άμα μου κάνη τήν έγχείριση θέλω να σταθώ εδώ μερικές ήμέρες να ιδούμε, θά μεταγίνη ;»

«Ο άνθρωπος αυτός έχει σάρκωμα στ' άπάνω τοίχωμα του δεξιού κόγχου του ματιού· Όπως ο ίδιος διηγείται, ξαναεγχειρίστηκε από τον καθηγητή μας κ. Φωκκ κατά το Νοέβρη· αλλά όπως είχε προβλεφτή κ' όπως συχνά συμβαίνει σ' αυτό του είδους τους όγκους, του ξαναπαρουσιάστηκε ύστερα από λίγες μέρες στο ίδιο μέρος. Ξαναήρθε λοιπόν στην κλινική μας και στις 7 Φλεβαριού του έγινε

δεύτερη έγχείριση από τον καθηγητή μας στο άμφιθέατρο. Από το μέσα κανθό του άνοίχτηκε το ά πάνω βλέφαρο, ξεκολλήθηκε, και με άλλη τομή έγινε γκρημένος. Το μάτι ξεκλειδώθηκε προς τα έξω έτσι. ώστε έγινε δυνατό να βγάλουμε δυο περισσότερο μπορούσαμε από το σάρκωμα μεταξύ του βορβοού και του κόγχου και να φτάσουμε ως τήν ισώτατη επιφάνεια του κόγχου. Υποψιαζόμαστε μόλα ταύτα ότι έμεινε κάτι τις από τήν όγκο.

Άριθ 7.

Αναστάσιος Λέος· από τήν Εύβοια, 26 χρονώ, γεωργός· έχει τραυματικόν όστεομυελίτη του κάτω σαγονίου.

«Στις 29 τ' Αύγουστου είχα πράματα χαμένα και πήγα μένα σύντροφο σε καναδυ χωριά κ' έψαχνα· και στο στρίψιμο έρχουμασταν ιδώθε· κ' εκείνος ο σύντροφός μου είχ' ένα σκυλλί, φραγκόσκυλλο και πάαινα μπροστά ίσια με 7-8 βήματα, και το σκυλλί από μένα πάαινε καμμιά εκατοστή ποδάρια μπροστά· εκεί κοιμότανε πρόβατα, ότ' ουρούπωνε· κ' ο βλάχος ήταν μακριά από τα πράματα καμμιά 200 δρασκελές· έμεις τόν προσπεράταμε και δέν τόν είδαμε· και τα πράματα φοβήθηκαν το σκυλλί και πρόγκασαν· αυτός, άμα ήκουσε και πρόγκασαν τα πράματα, δι μίλησε να πη, ποιό είσατε· αλλά έβριζε και με βάρεσε με το πρώτο. Αμα με βάρεσε έκαμα χά, να πίσω και πήγα 5-6 βήματα και γονάτισα· κ' εκεί πού γονάτισα ήρθε ο σύντροφός μου, γιατί κατάλαβε πού με βάρεσαν· μου λέει, τί έχεις· τόν έπικα εδώ μπροστά, από το γκαλίκι και του λέω, με βάρεσαν· όρέ, μου λέει, μή φοβάσαι, μου λέει, να σηκωθούμε να φύγουμε μοναχά, γιατί μας φωνάζει για κλέφτες και θά μας σκοτώσουνε· βγάινε μοναχά τα παπούτσια σου να τρέξουμε, γιατί θά μας σκοτώσουνε· εκεί πού έκαμάμε πέρα, και πήαμε καμμιά πενηνταριά βήματα, έχτύπησε το τουργί του σύντροφού μου στις πλάκες· κ' ο βλάχος π' άρηγκάζονταν, θέλεις κατάλαβε πού με χτύπησε, θέλεις δέν κατάλαβε, ματαπυροδύλησε· κ' ή σφαίρα χτύπησε κοντά μας σε μιά πέτρα και πέταξε τρίμματα· εκεί, εκατοσάμε μείς, για να μη μζ· είξη πάλι· ο βλάχος δι μζ· λόγιασε πού κάτσαμε και σταμάτησε· ύστερα σηκωθήκαμε και φύγαμε· άκουσαν οι βλάχοι τις ντουφεκιές και πυροβόλαγαν κ' οι άλλοι· έμεις σκαπετήσαμε πίσω τή

ράχη κ' από μιά διασέλλα φύγαμε. Η πληγή μου μισή ώρα έτρεχε, σάματ ήτανε βρόση· ύστερα σταμάτησε· ήταν σπασμένη εδώ μέσα ή γαιδάρα από το μολύβι με πήρε το μολύβι δεξιά στο λαιμό κ' άνηφοριστά πήρε τή γαιδάρα, τους τραπεζίτες κ' έσπασε γραμμή 5-6 δόντια· κ' ήταν ή γλώσσα πρησμένη· έρεθίστηκε· είχα δέκα μέρες να μιλήσω. ύστερα κουβέντιαζα· δέκα μέρες ούλο ύπνο· και 10-12 μέρες έθρεψε ή γαιδάρα· έκαμα καμμιά είκοσαριά μέρες θεραπεία, κ' ήρθα εδώ να μου το σιάξουν· δι μου τώσιαξαν τότες· δέν είχα καιρό να στέκωμαι, στενοχωρέστηκα κ' έφυγα. Έκανε τρείς μήνες δυο να κλείσ' ή πληγή από μέσα· κ' έβγαине ούλο τρίμματα· πέρναε καμμιά δεκαπενταριά μέρες-κοσαριά κ' έκανε φουσκάλα απ' έξω, από κεί πού μπήκε ή σφαίρα. Έχει 5-6 βολές πού γίνεται φουσκάλα και σπάζει· τώρα ξαναήρθα να μου κάνουν έγχείριση.»

«Ο άρρωστος αυτός πού έπαθε έναν όστεομυελίτη του κάτω σαγονίου ύστερα από τραύμα και τόν όποιο περιγράφει μέσα στη διήγησή του, έφυγε, χωρίς να έγχειριστή, στις 9 του περασμένου μηνός.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Γεωργός=ζευγάς, ζευγίτης, ζευγολάτης, χειρομάχος και ζωμάχος· αυτά τα δυο τελευταία τα λένε γενικώτερα και για ότους εργάζονται στα χωράφια· στη Χίο· λεσπέρης· στην Κύπρο· ρεσπέρης, είναι λέξη τουρκική. Σεπτέβριο, στην Χίο τόν λένε και Σταυριάτη και Αϊδημητριάτη τόν Όχτώβρη. Έρχουμασταν... το τονίζει μιά συλλαβή πέρα από τήν προπαραλήγουσα· αυτό πολύ συνειθίζεται κ' από τους Ηπειρώτες κ' από τους Έλληνες τής Βουλγαρίας· συχνά προφέρουν και με δυο τόνους· έρχουμάσταν, όπως ο ίδιος άρρωστος μας κάνει παρκάτω. «Ο» και «μό»...=τή στιγμή, ακριβώς πού... και στην Ηπειρο πολύ συνειθίζεται έτσι. Δρασκελές=άνοιχτό βήμα, το συνειθίζουνε και στην Ηπειρο, και δρασκελιά. Σκαπετήσαμε = 1) φεύγοντας χαθήκαμε από το μάτι του· λέγεται· ιδίως σε ψηλώματα π. γ. σκαπετήταμε τή ράχη, τότε θά πη· γυρίσαμε πίσω από τή ράχη· έκαμα κ' από Ηπειρώτες. Δέν έβρω αν έχει καμιά σχέση με το Ιταλ. scapolare (échapper γαλ.) κ' απ' αυτό με το δικό μας σκαπουλάρω. σκαπουλάω=φευγώ, φεύγω, γλυτώνω, σώζω (Κεφαλλ.)· 2) σκαπετάω=ρίγγω. Διασέλλο και διασέλλα=είναι ισότοπος άνάμεσα απόδυο ψηλώματα, βουνά ή ράχες. Τραπεζίτες και δοντούρες.

(Από τήν κλινική Φωκκ)

όπως το σημειώσαμε και πιο άπάνω, πρόδεθε όλοένα. Βίβαια δέν είχαμε φτάσει στο βαθμό πού είμαστε σήμερα, επειδή τήν ώρα πού γράφω είδηση μου έρχεται από τήν Αθήνα πώς ο δήμαρχος τής Κερκυρας, ο κ. Κόλλα, σε περίστατη επίσημη, δηλαδή όταν πήγε σπίτι του ο βασιλιάς του μίλησε, για να τόν ύπεδεχτή, στην έθνική τή γλώσσα, και το σπίτι σπίτι το είπε. Ίσως νομίζετε πώς τα παραφουσκώνω και δι βλέπετε πόσος είναι σημαντικός ένας τέτοιος λόγος, σημαντικός, αν το καλοστοχαστή κανένας, δυο κ' ή Απόφαση του Σελλάκη. Θά συμφωνήσατε μαζί μου, αν κάμετε τήν άπλή σκέψη πώς για να νικήσουμε, στο μεγάλο μας τόν άγώνα, ένα μόνο χρειάζεται, να γίνη επίσημη γλώσσα ή δημοτική. Λοιπόν όταν επίσημα πρόσωπα τή μιλούνε σε περίστατη επίσημη, άφτό σημαίνει πώς λίγο λίγο προχωρούμε, άσπου να πάμε ίσα με τήν άκρη του σκοπού μας. Και πώς προχωρούμε, άναντίλεχτο. Στα 1900, όταν έβγαλε ο Σελλάκης τήν Απόφασή του στη δημοτική, βρέθηκε εισαγγελέας του Άρειου Πάγου να τονί φοβερίση, να δηλώση κιάλα πώς το να γράφη τή δημοτική ένας δικαστής στα δικαστήρια, είναι άσέβεια προς το νόμο, τόσο γελοία είναι ή δημοτική. Σήμερα, όχι μόνο δι βρέθηκε ύπουργός

των Έστωετικών ή πρωθυπουργός, να κάμη του κ. Κόλλα τήν παραμικρή παρατήρηση, όχι μόνο δι σκανταλίστηκε μήτε ο βασιλιάς, πού είναι θαρρώ άνώτερος από έναν εισαγγελέα, όχι μόνο δι φάνηκε ή δημοτική γελοία κανένος, μα ή έντύπωση στάθηκε σπουδαία σ' όλη τήν Ελλάδα και πολλοί σήφικνε το κεφάλι, για το κουράγιο, το ήσυχο το κουράγιο του κ. Κόλλα, του δήμαρχου των Κορφών.

Στα 1904, τέτοια πράματα δι βλέπαμε. Είδαμε όμως άλλα. Έργα στη δημοτική γραφόντανε παντούθε. Άνεβαίνανε έτσι και στη σκηνή. Έτσι παίχτηκε ή Ορέστεια του Σωτηριάδη· Θά μου πητε πώς είτανε άποτυχία έλσεινή, πώς μαζί τής έπεσε κ' ή δημοτική. Σ' άφτό έχουμε κάμποσα άποκριθούμε. Το νάπότυχε ή Ορέστεια, δι σημαίνει πώς είναι άχαμη· μπορεί το δημόσιο να μην τήν έννοιασε. Και τί πειράζει θά με βωτήσετε, άφου άπότυχε ; Άπό κεί να καταλάβουμε, λέει, πώς ο κόσμος δι θέλει τή δημοτική.

Έγώ κατάλαβα το έναντίο και το είπα στ' άφρο πού έστειλα τότες στο Νουμά και πού θά το διαβάζετε πιο κάτω. Για να μη νομίζετε πώς εκείνη μου ή γνώμη άλλο σκοπό δέν είχε παρά να τζ· μπαλλώση τα πράματα, για να μη φαίνεται τάχα πώς

νικήθήκαμε. σες το ξαναλέω πώς με τα σωστά μου έγραφα όσα έγραφα, και θά σες ξηγήσω. Στην Ορέστεια ο Σωτηριάδης παραδέχτηκε τή μισή γλώσσα. Λοιπόν, όπως κ' αν το γυρίσουμε το πρξμα, πρέπει πάντα να μολογήσουμε πώς ή δημοτική δέν άπότυχε, πώς άπότυχε ή μισή, άφου τή μισή άκούσανε στο θέατρο. Κ' ίσα ίσα τή μισή δι ήλθουνε. Πώς άφτό ; Ναι, παράξενος κ' άστόσο αλήθεια. Ένας μεγάλος ποιητής, πού είτανε και μεγάλος μου φίλος, αν και πολύ πιο προχωρημένος στην ήλικία, ο Leconte de Lisle, συνήθιζε, καθώς και γνωστό, να προσέχη, όταν έκανε τους στίχους του, σε κάθε συλλαβή, στη θέση, στο βυθό, στη μορφή, σε πού· με και στο χρώμα κάθε λέξης. Και μου έλεγε μιά μέρα, πώς για σίγουρο το δημόσιο άδύνατο να μπή στο νόημα τής πολύπλοκης τέχνης, άδύνατο να φιλοδοξάση έναν ένανε τους στίχους, όπως τους έχει φιλοδοξούμενους ο ποιητής. Μα πώς άφτό δέν πειράζει, πώς από το διαβούμα, όσο γλήγορο κ' αν είναι, όσο άτεχνολόγητο κ' αν το φανταστής, πάντα θά του άπομείνη μιά γενική άρμονία.

Δι θυμούμαι αν ο μεγάλος μου ο φίλος, άρμονία το είπε ή αν το είπε αλλιώς. Κάτι τέτοιο έννοούσε όμως και γώ βρίσκα πώς τήν άρμονία, πολ-